

בריאות ורווחת הילד בקהילה
Community Child Health & Well Being
صحة ورفاهية الطفل في المجتمع المحلي

מוטוריקה עדינה

תקין או לא תקין?

ילדה בת פחות משנה שמושיטה
שוב ושוב את אותה יד

מה דעתכם

ילד בן 4 מחליף עדיין ידיים בעת אחיזה בכפית-
מחזיק פעם בימין ופעם בשמאל

חוו דעתכם

איזה מהיכולות הבאות קשורה לפיתוח יכולת כתיבה תקינה:

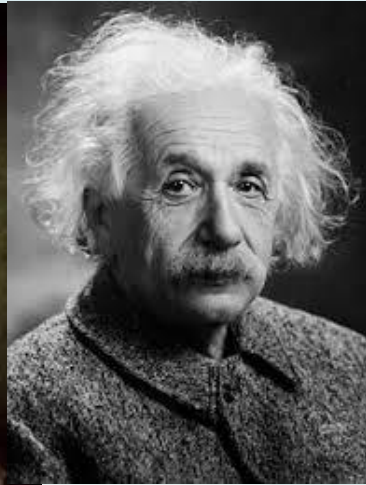
1 | שיווי משקל   2 | חיזוק חגורת כתפיים והיפרדות תנועה   3 | יציבה

4 | קוגניציה   5 | תפיסה חזותית   6 | קשר עין יד

מה משותף לכולם

דומיננטיות

דומיננטיות יד מבוססת על מבנה מוח ייחודי
ויש לה מרכיב גנטי חזק.

כ- 10% מכלל האוכלוסייה הם שמאליים.
ישנם יותר בנים שמאליים מבנות.

שכיחות גבוהה יותר בארה"ב בהשוואה לסין.

השימוש ביד מועדפת לתפעול כלים וביד שניה לייצוב מתחיל בסביבות גיל 10 ח' עד שנה וחצי. תהליך זה מושלם עד גיל 4 ולעיתים רחוקות נמשך אף עד גיל 7 שנים.

העדר דומיננטיות עשוי להיגרם כתוצאה מהשפעה של מרכיבים מוטוריים, הפרעה סביבתית, כחלק מלקות למידה או אמבידקסטרים.

חוסר פיתוח העדפת יד עד גיל הגן עשוי להביא לפגיעה בהשתתפות ותפקוד וכן להשפיע על היבטים רגשיים וחברתיים.

פיתוח דומיננטיות בגיל מוקדם/מאוחר - מה ניתן לעשות?

1 | העלאת מודעות אצל ההורים לגבי השפעת החלפת יד

2 | הפנייה למרפאה בעיסוק לשם הערכה מקיפה וטיפול מתאים

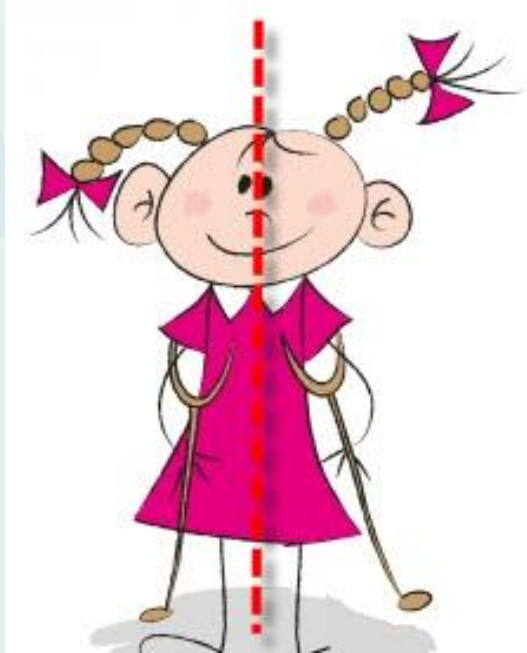
3 | תרגילים ליציבה

4 | חיזוק חגורת הכתפיים או כפות הידיים

5 | ביסוס היכולת להשתמש ביד במרחב הנגדי

חציית קו אמצע

- קו אמצע הינו קו דמיוני שעובר באמצע הגוף וחוצה אותו לימין ולשמאל.
- היכולת לבצע תנועות ידיים, רגליים ועיניים מעבר לקו האמצע של הגוף.
- ככל שיכולת חציית קו האמצע מבוססת יותר, היכולת להשתמש ביד הדומיננטית במרחב הנגדי לה קלה יותר.
- עם העלייה בגיל קיים שיפור, יחד עם זאת ניתן לעבוד על נושא זה ולשפרו באמצעות פעילויות ותרגילים.

עכשיו קמים מהכיסאות...

אילו יכולות עלו בתחנות?

מוטוריקה גסה כבסיס למוטוריקה עדינה

תינוק שחווה עיכוב באבני היסוד בהתפתחות המוטורית,
יפתח בהמשך קשיים גם ביכולות במוטוריקה עדינה

- 1 | הימנעות מהשתתפות בפעילויות יצירה או התנסויות חדשות
- 2 | אחיזת כלי הכתיבה אינה דומה לאחיזה של בני גילו
- 3 | קושי בתפעול, שליטה ודיוק בשימוש בכלי כתיבה
- 4 | ביצוע איטי
- 5 | התוצרים של הילד בפעילויות השונות כמו ציור, יצירה, והרכבה הם באיכות נמוכה מהתוצרים של בני גילו
- 6 | מאמץ יתר, שאינו תואם את דרישות המשימה וגורם לילד להתעייף במהירות
- 7 | החלפת ידיים בפעילויות השונות לאחר שהילד בן 4.

איפה זה פוגש אותנו ביום-יום?

1 | קושי באכילה עצמאית

2 | קושי במשחק

3 | הימנעות וחוסר השתתפות

4 | קושי בלבוש והפשטה

רעיונות וטיפים לקידום התפתחות

- 1 | התנסות במגוון פעילויות וחפצים בגדלים ומרקמים שונים.
- 2 | התנסות בהפעלות כוח מסוגים שונים.
- 3 | לישה ושימוש בפלסטלינה/בצק ועוד.
- 4 | השחלות בגדלים שונים על חומרים שונים - מוט, חוט מקטרת, שרוך.
- 5 | עבודה עם חלקים קטנים (בהשגחה) - פטריות, מדבקות, חרוזים וכד'.

אילו מקרים דורשים הפנייה לריפוי בעיסוק?

1 | CP

2 | פגים

3 | סימני ADHD בגיל הרך

4 | SMD - קשיים בעיבוד מידע/ ויסות חושי

5 | תסמונות כגון תסמונת דאון

6 | ASD

7 | DCD - קשיים בתכנון ותנועה

8 | מוגבלות שכלית

9 | לקויות ראייה

עכשיו אתם (:

ציינו 3 התבטאויות יומיומיות לקשיים אפשריים במוטוריקה עדינה?

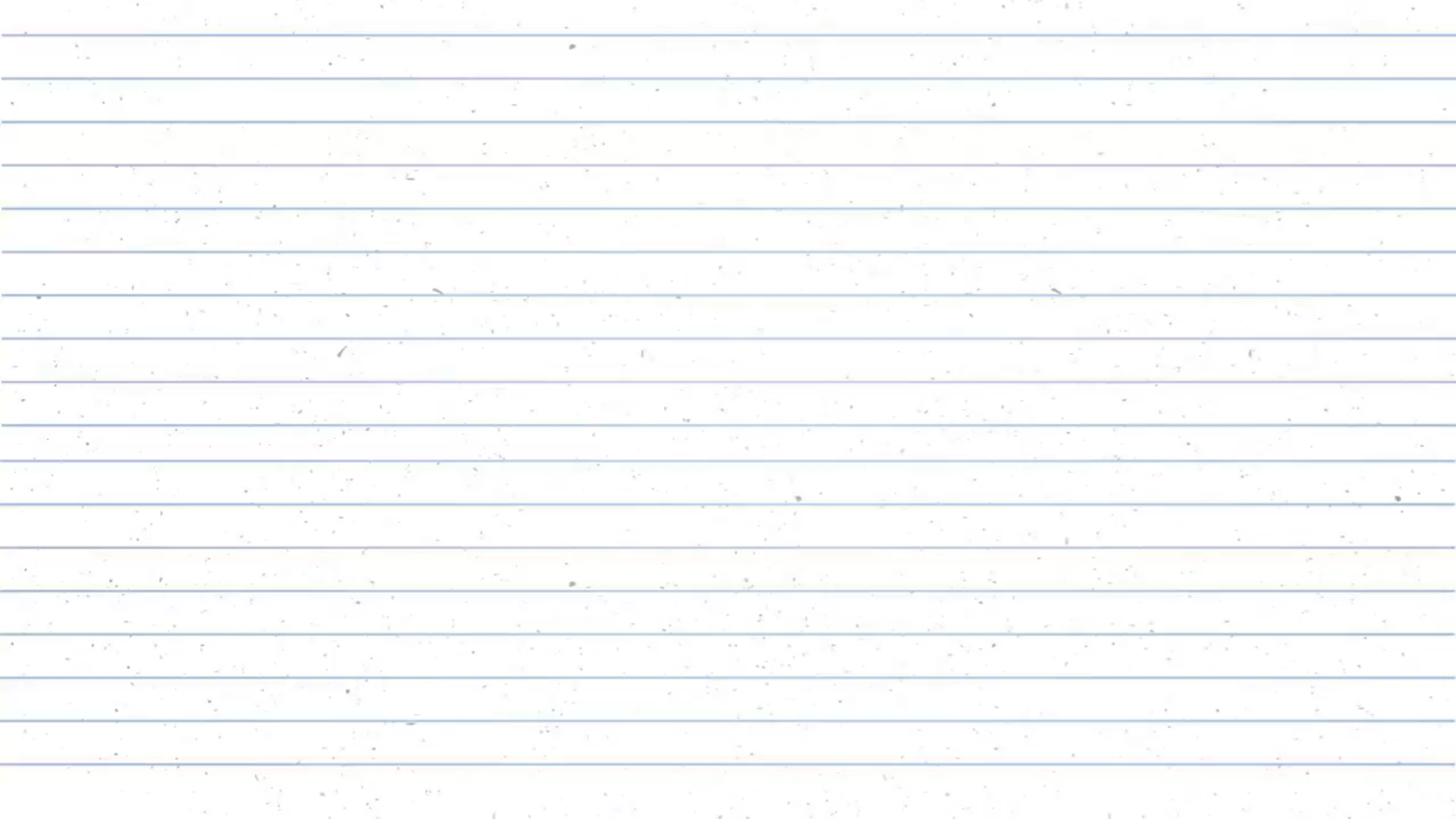

ציינו 3 דגלים אדומים שבגינם תפנו להמשך בירור בריפוי בעיסוק?

תודה.

